

Beslut

efter kvalitetsgranskning av
musikundervisningen i grundskolan vid
Fribergaskolan i Danderyds i kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av musik i grundskolan. Syftet är att granska kvaliteten i grundskolans musikundervisning. Kvaliteten bedöms utifrån om musikundervisningen dels utgår från och innehåller ämnets hela kursplan, dels ger eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar deras utveckling av kreativitet.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning utgår musikundervisningen från, och innehåller, ämnets hela kursplan?
2. I vilken utsträckning ger musikundervisningen eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utveckling av kreativitet?

Granskningen genomförs i årskurserna 7-9 i 30 skolor. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Fribergaskolan i Danderyds kommun, ingår i denna granskning. Skolinspektionen besökte Fribergaskolan den 19 oktober 2018. Besöket genomfördes av Ulrika Sutorius och Roger Thuring. Skolinspektionen har tagit del av dokumentation från skolan och genomfört en lektionsobservation samt intervjuer med elever från årskurs 9, med en musiklärare och med rektorn.

Fribergaskolan är en kommunal grundskola med elever i årskurserna 7–9. Skolan har cirka 590 elever. Enligt inkomna uppgifter från skolans rektor undervisar en lärare i musik i årskurserna 7–9. Läraren är legitimerad och behörig att undervisa i musik i aktuella årskurser. Undervisning i musik till årskurserna 7–9 ges enligt timplanen. Alla elever har 40 minuter musik varje vecka i alla årskurser. Skolan har tre körer, en för varje årskurs, som förläggs i schemat under Kör/Bank, vilket innebär att eleverna antingen sjunger i kör eller arbetar med olika ämnen efter egen planering med stöd från lärare.

I detta beslut gör Skolinspektionen en samlad bedömning av det granskade området utifrån de övergripande frågeställningarna. Därefter följer en motivering till de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar stora delar av det centrala innehållet. Bedömningen baseras på kursplanens tre kunskapsområden och redovisas nedan.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar kunskapsområdet Musicerande och musikskapande. Granskningen visar att undervisningen innehåller sång och ackompanjemangspel i grupp med genretypiska musikaliska uttryck. I intervjuer med såväl lärare som elever, framkommer det att eleverna får sjunga i olika genrer och spela ackordsinstrument tillsammans. Vid Skolinspektionens observation av en lektion, används en del av lektionen till körsång. Eleverna sjunger sånger i tre olika genrer och det är tydligt att alla elever, både flickor och pojkar, är mycket vana vid att sjunga och känner tillit till sin egen förmåga.

Det framkommer i intervjuerna med läraren och eleverna att sång är en stor del av undervisningen i årskurs 7 och det framkommer till exempel av dokumentationen att eleverna i årskurs 7 spelar och sjunger afroamerikansk musik. I årskurs 8 och 9 sker den mesta sången enskilt i de återkommande uppspel som eleverna har för läraren. Både elever och lärare önskar att lektionerna innehöll mer körsång, men läraren anser att det inte finns tillräckligt mycket tid för det i och med att det centrala innehållet är stort.

Eleverna spelar gitarr tillsammans och även keyboard. Av lärarintervjun framgår att ensemblespel berörs i undervisningen genom det uppspel som eleverna gör i årskurs 9, då läraren tycker att de har utvecklats musikaliskt så mycket att de kan spela tillsammans om de vill. Sång och spel på instrument bygger på gehörsspel, då eleverna lär sig sånger och låtar genom att lyssna och sjunga eller spela efter.

Undervisningen berör improvisation. Både läraren och elever berättar att de improviserar med "rytmlekar" och "klappningar" i årskurs 7. Också musikalisk gestaltning förekommer i undervisningen. I årskurs 7 skriver eleverna en text till ett beat, för en raplåt, vilket innebär att de kombinerar olika estetiska uttryckssätt. Eleverna framför också sin raplåt, med som läraren säger "attityd".

Undervisningen berör även musikskapande i olika genrer. Ovanstående beskrivning av hur eleverna skriver en raplåt, är ett exempel på musikskapande. De skriver då en text till ett "beat" som de antingen komponerar eller hämtar digitalt. I årskurs 8 skriver eleverna en egen låt i ett digitalt program. På vårterminen i årskurs 9 genomför eleverna ett eget skapandeprojekt. Då kan eleverna använda olika instrument samt sång. I planeringen inför detta moment som pågår under fem veckor, beskrivs hur uppgiften, som är att göra egen låt, komposition, jinglar eller reklammusik, ska genomföras. Eleverna väljer själva om de vill arbeta i grupp eller enskilt och vilket eller vilka instrument som de vill använda.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar kunskapsområdet Musikens verktyg. Granskningen visar att undervisningen till viss del innehåller röst- och hörselvård. Lärarintervjun visar att läraren undervisar om tinnitus och har uppsjungsövningar med eleverna. Undervisningen tar även upp hur rösten kan varieras i flerstämmiga, vokala uttryck i olika genrer. Eleverna får använda rösten som ett instrument med variation av rytm, klang och dynamik och variera form, till exempel stämsång och kanon.

Enligt intervjuer med såväl läraren som eleverna ingår det uppspel i undervisningen, antingen med ackordsinstrument eller med sång. Dessa sker oftast enskilt med läraren, men eleverna uppger i intervjun att det ibland kan vara två till tre elever samtidigt i rummet. Eleverna spelar upp efter olika uppgifter. Vid exempelvis det sista uppspelet i årskurs åtta, sjunger eleverna till ackord, enligt läraren. Läraren berättar vidare att det sista uppspelet sker efter jul i årskurs nio, innan det sista skapandeprojektet startar: "Vi sitter i smårummen under uppspelen, det går med en himla fart. Det går bra. De övar mycket, även hemma. Jag vill få igång det. De kanske kompar och jag sjunger, eller tvärtom."

Undervisningen innehåller därtill rytm, klang, dynamik och andra byggstenar. Av lärarintervjun framkommer att detta grundläggs i årskurs 7, för att sedan utvecklas under årskurs 8 och ligga till grund för det skapande arbete som sker i årskurs 9. Av intervjun framgår vidare att eleverna även får viss undervisning om notsystem, noter och musiksymboler. I årskurs 7 arbetar de med notvärden och taktarter, och i årskurs 8 ingår läsning av ackordsanalys i notsystem vid ett uppspel.

Undervisningen innehåller ackordspel med gitarr och keyboard och omfattar även melodispel eller spel på andra instrument. Undervisningen omfattar digitala verktyg i viss utsträckning. I årskurs 8 får eleverna använda ett digitalt verktyg för att skriva en låt.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar stora delar av kunskapsområdet Musikens sammanhang och funktioner. Enligt såväl dokumentation som intervjuer med läraren och eleverna, framkommer det att eleverna har haft undervisning om ljudets och musikens fysiska, tanke- och känslomässiga påverkan på människan. Fokus i undervisningen inom detta område ligger på musikhistoria, det vill säga musik från olika epoker, framväxten av genrer och olika betydelsefulla tonsättare och musikaliska verk. I årskurs 7 ingår undervisning om afroamerikansk musik, i årskurs 8 gör eleverna presentationer av svenska låtskrivare och i årskurs 9 arbetar eleverna med musikhistoria och popikoner. Läraren berättar i intervjun att undervisningen om exempelvis afroamerikansk musik i årskurs 7 också innehåller bluesen och kopplingen till slaveriet. I undervisningen om musik från olika epoker, ingår även instrument och deras funktion i olika genrer och sammanhang. Läraren berättar att hen kopplar ihop historia med musik och exempelvis arbetar med renässans, kyrkomusik, profan musik och gycklarmusik och det "behov av musik som alltid har funnits" hos människan. Enligt läraren kommer denna del in särskilt när eleverna gör en presentation av popikoner. Frågorna och uppmaningarna i uppgiften är till exempel: *Berätta om musiken. Vilken är genren? Berätta om texterna? Varför räknas denna artist som en ikon?* I detta arbete ingår såväl analys och enskild reflektion som sång. Däremot framgår av granskningen att undervisningen inte omfattar hur musik används i olika medier. Se beskrivning under utvecklingsområden nedan.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen i vissa delar ger eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar kreativitet.¹ Bedömningen grundar sig på kvalitetskriterier som Skolinspektionen bedömt vara av vikt för utveckling av kreativitet.²

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen till vissa delar ger eleverna möjlighet att arbeta skapande i processform. I intervjun med läraren i musik, framkommer det att hen särskilt vid två till tre tillfällen arbetar med skapande med eleverna. Läraren har även vid ett tillfälle i årskurs 8 bytt ut det centrala innehållet som handlar om filmmusik mot att eleverna fick arbeta med ett digitalt verktyg. Hen berättar att eleverna under en period av tre lektioner fick komponera egen musik. Men läraren säger att undervisningen inte ledde till fördjupning i skapandet, och hen är också osäker på om detta moment kommer att återkomma i undervisningen.

Mer skapande sker, enligt läraren, i årskurs 7 när eleverna skriver en raplåt. Eleverna väljer om de vill använda ett "beat" från Internet eller om de själva vill skriva musiken. Texten skriver de på engelska eller svenska tillsammans i mindre grupper. Arbetet pågår under fyra lektioner, och inleds med en introduktion då eleverna får lyssna på en samhällskritisk raplåt som följs av egen komposition och av att eleverna övar på sin låt. Läraren säger att de flesta eleverna också framför låten, men hen tycker att processen är

¹ I grundskolans läroplan, första kapitlet *Skolans värdegrund och uppdrag* framgår att det ingår i skolan uppdrag att stimulera elevernas kreativitet: *Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem.* Lgr 11, kap 1.

² Utformningen av sådan undervisning omfattar möjlighet att arbeta skapande i processform, möjlighet att reflektera över skapandet, samt valmöjlighet i samband med skapandet.

viktigast. Vidare framgår av lärarintervjun att det skapande arbetet främst sker under vårterminen i årskurs 9. Som nämnts tidigare, genomför eleverna då ett eget skapande projekt. Eleverna väljer vad de vill komponera/skapa, om de ska göra det själva eller tillsammans med andra elever och vilka instrument de vill använda. De kan också använda ett digitalt verktyg.

En elev säger att hens kreativitet utvecklas under de uppspel som de har med läraren varje termin. Eleven säger "om man hittar på något eget, kring grundkompet, att man gör något fritt och testat sig fram. Det är kreativt när man får hitta på lite eget kring en låt".

Skolinspektionen bedömer att undervisningen behöver utvecklas så att fördjupning uppnås. Se beskrivning under utvecklingsområdena nedan.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen till vissa delar ger eleverna möjlighet att reflektera över skapandet. Läraren beskriver hur eleverna med progression har undervisats i de byggstenar som behövs för att kunna musicera och i begrepp för att kunna tala om musiken. Men även om eleverna har fått verktygen, ger musikundervisningen överlag lite utrymme för reflektion. Det sker kort vid de enskilda uppspel eleverna har med sin lärare och i skriftlig form under skapandet på vårterminen i årskurs 9. Eleverna arbetar då i fem veckor med sitt projekt och under tiden ska de beskriva arbetet skriftligt utifrån några frågeställningar, exempelvis *Beskriv hur du/ni tänker er kompositionen. Beskriv framsteg ni gjort i arbetet. Vad fungerar bra, vad fungerar mindre bra?* Dessa frågor är avsedda att fungera som reflektion för eleverna över sitt skapande, men det är en mycket liten del av undervisningen. De intervjuade eleverna uttrycker att den lektion som Skolinspektionen observerade både var rolig och lärorik genom att de fick analysera och reflektera, men att de upplever att de sällan reflekterar över sitt skapande i musikämnet.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen behöver utvecklas så att eleverna ges mer utrymme och stöd att reflektera kring eget och andras skapande. Se beskrivning under utvecklingsområdena nedan.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen ger eleverna valmöjlighet i samband med skapandet. I den uppgift som eleverna gör i fem veckor under sista terminen i årskurs 9, finns det för dem möjlighet att välja röst, instrument, digitalt verktyg och genre som de vill skapa i samt om de vill arbeta enskilt eller tillsammans med andra. Andra tillfällen då eleverna har valmöjlighet i samband med skapandet, är exempelvis när de skriver en raplåt i årskurs 7 och när de i årskurs 8 arbetar med svenska ikoner. Granskningen visar även att undervisningen innehåller information och stöd för eleverna inför val av uttryckssätt.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden.

- Rektorn behöver säkerställa att musikundervisningen utgår ifrån, och innehåller, hela det centrala innehållet i kursplanen.

Skolinspektionen bedömer att det finns delar av det centrala innehållet som inte ingår i undervisningen. Denna omfattar inte hur musik används i olika medier, till exempel i film och datorspel.³ I intervjun med läraren, framgår att hen tidigare undervisade om hur musik används i olika medier, främst film, men ersatte området med digitala verktyg och skapande uppgifter.

- Rektorn behöver säkerställa att musikundervisningen i större utsträckning ger eleverna möjlighet att arbeta skapande i processform och att de får reflektera över skapandet.⁴

Skolinspektionen bedömer att skolan bör ge eleverna fler möjligheter att arbeta med eget skapande i processform under en längre tid, så att de kan ges tid att experimentera, utforska och omforma musikaliska idéer och reflektera över sitt skapande. I undervisningen ska varje elev få möjlighet att utveckla sin förmåga att skapa samt gestalta och kommunicera egna musikaliska tankar och idéer. För att musikundervisningen i högre grad ska främja elevernas utveckling av kreativitet behöver eleverna få möjlighet att arbeta med skapande uppgifter som sträcker sig över tid och uppnår fördjupning. Det framkommer i intervjuerna med lärare och elever att eleverna har någon skapande uppgift per årskurs, men att dessa ger små möjligheter till återkoppling, omformulering av problem och kontinuerlig handledning. "Det är klart mer uppgifter och uppspel än eget skapande. Det är en viss frihet, men inom ramar", säger en elev.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen inte ger eleverna tillräckligt utrymme och stöd att reflektera kring sitt egna och andras skapande. Musikundervisningen syftar bland annat till att eleverna ska utveckla sin förmåga att reflektera över musik. Det framgår av Skolverkets kommentarmaterial att reflektion över musikaliska upplevelser lägger grund för att utveckla en rad färdigheter, bland annat att kunna uttrycka sig och kommunicera genom musik.⁵ Utredningen visar att undervisningen i musik på Fribergaskolan omfattar att eleverna utvecklar språk- och begreppsförståelse för att kunna samtala och reflektera över musik. Men det framkommer av intervjuer med elever och läraren att eleverna endast har möjlighet att i skriftlig form resonera kring uppgifter, men nästan aldrig tillsammans reflektera och samtala om eget och andras musikskapande.

³ I Skolverkets kommentarmaterial till kursplanen i musik (2017) står det: *Eleverna ska också under en annan innehållspunkt i årskurserna 7–9 möta ett innehåll som handlar om hur musik används i olika medier. En stor mängd av den musik som används i medierna är hämtad från historisk tid och i medierna förekommer såväl konstmusik som populärmusik. Att känna till vilka verken är, hur deras ursprung ser ut och hur de används i medier kan vidga elevernas kulturella referensramar. Sådan kunskap bidrar också till att skapa gemensamma referensramar som är värdefulla i ett samhälle.*

⁴ Bedömningen grundar sig på kvalitetskriterier som Skolinspektionen bedömt vara av vikt för utveckling av kreativitet. Utformningen av sådan undervisning omfattar möjlighet att arbeta skapande i processform, möjlighet att reflektera över skapandet, samt valmöjlighet i samband med skapandet.

⁵ Skolverket (2017) Kommentarmaterial till kursplanen i musik. Reviderad 2017.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 5 september 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena samt vilka effekter det haft för verksamheten.

Redogörelsen skickas via e-post, till *kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se*, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400-2017:10215) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

X Gabriel Brandström

Beslutsfattande
Signerat av: Gabriel Brandström

X Ulrika Sutorius

Föredragande
Signerat av: Ulrika Sutorius

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/musik-i-grundskolan/>

Bilaga: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

1 kap. 11 § första stycket

För varje skolform och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

3 kap. 3 §

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

1.1.1 10 kap. 2 §

1.1.2 Grundskolan ska ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolförordningen (2011:185)

5 kap 2 §

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Reviderad 2018

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden

”Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet.”

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

”Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik.(...).”

”Skolan ska stimulera varje elev att bilda sig och växa med sina uppgifter. I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas (...).

Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig.”

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden

Under rubriken Riktlinjer anges att alla som arbetar i skolan bland annat ska;

- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor,
- i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet

I avsnittet om lärarens ansvar står bland annat att läraren ska;

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter, samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor,

- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

Under rubriken till område 2.2 Kunskaper anges bland annat att;

”Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.”

Bland de övergripande målen under området Kunskaper anges att skolan bland annat ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola;

- kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande,
- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga, och
- kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud

Bland riktlinjerna under området Kunskaper anges vidare att läraren bland annat ska;

- stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,
- ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel,
- får använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling,

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

I avsnittet anges bland annat att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar exempelvis för att

- utbildningen och undervisningen organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet
- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.8 Musik

Syfte

I kursplanen för musik beskrivs inledningsvis syftet med undervisningen och vilka förmågor som undervisningen syftar till att utveckla hos eleverna.

”Genom undervisningen i ämnet musik ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- spela och sjunga i olika musikaliska former och genrer,
- skapa musik samt gestalta och kommunicera egna musikaliska tankar och idéer, och
- analysera och samtala om musikens uttryck i olika sociala, kulturella och historiska sammanhang.”

Centralt innehåll

Det centrala innehållet för årskurs 7-9 är uppdelat i tre kunskapsområden;

Musicerande och musikskapande

- Sång, melodispel och ackompanjemang i ensembleform med genretypiska musikaliska uttryck.
- Gehörsmusicerande efter musikaliska mönster i olika genrer.
- Rytmask och melodisk improvisation till trumkomp, ackordföljder eller melodislingor med röst och instrument.
- Musikskapande i olika genrer, till exempel visor, ljudkompositioner och låtar.
- Musikalisk gestaltning där olika uttrycksformer kombineras.

Musikens verktyg

- Röstvård, hörselvård och orsaker till att musiklyssnande och musicerande kan bidra till hörselskador samt hur hörselskador kan förebyggas.
- Hur rösten kan varieras i flerstämmiga, vokala uttryck i olika genrer.
- Ackord-och melodiinstrument, bas och slagverk för spel i olika ton-och taktarter.
- Rytmask, klang och dynamik, tonhöjd, tempo, perioder, taktarter, vers, refräng och ackord som byggstenar för att musicera och komponera musik i olika genrer och med varierande instrumentation.
- Musiksymboler och notsystem, noter, tabulatur, ackordbeteckningar och grafisk notation.
- Digitala verktyg för musikskapande, inspelning och bearbetning.

Musikens sammanhang och funktioner

- Ljudets och musikens fysiska, tanke-och känslomässiga påverkan på människan. Musikens funktion för att markera identitet och grupptillhörighet i olika kulturer, med fokus på etnicitet och kön.
- Hur musik används i olika medier, till exempel i film och datorspel.
- Instrument och deras funktion i olika genrer och sammanhang, till exempel i en symfoniorkester eller i ett rockband.
- Konstmusik, folkmusik och populärmusik från olika epoker. Framväxten av olika genrer samt betydelsefulla tonsättare, låtskrivare och musikaliska verk.

Prop. 2009/10:165 *Den nya skollagen - för kunskap, valfrihet och trygghet*

I propositionen anges bland annat att i skolans uppdrag ligger att ge alla elever "bästa möjliga förutsättningar att utifrån sina behov och förutsättningar utvecklas så långt som möjligt i enlighet med utbildningens mål" samt att "ge varje flicka och pojke lika möjlighet att utveckla sin fulla potential som människa." (s. 221)

I propositionen föreslår regeringen att "kunskapsbegreppet ges en bred innebörd så att utbildningen också ska främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Sådan allsidig personlig utveckling kan bl.a. handla om utvecklande av den kreativa förmågan, lusten att skapa, förmågan att ta initiativ och omsätta idéer till handling. Dessa förmågor och färdigheter är centrala för att utveckla ett entreprenöriellt förhållningssätt. Det övergripande målet för utbildningen stödjer strävan att entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet." (s. 222)

"(...) Estetisk och konstnärlig verksamhet är en viktig del av förskolans och skolans uppdrag. (...)I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. Förmågan till eget skapande tillhör det som eleverna ska tillägna sig. Ett antal av skolans ämnen vilar således till en del på vad som kan betecknas som konstnärlig grund." (s. 224)